

Kde domov můj?

Nejednoznačnost národní identity

ŽÁCI S ODLIŠNÝM
MATEŘSKÝM JAZYKEM



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



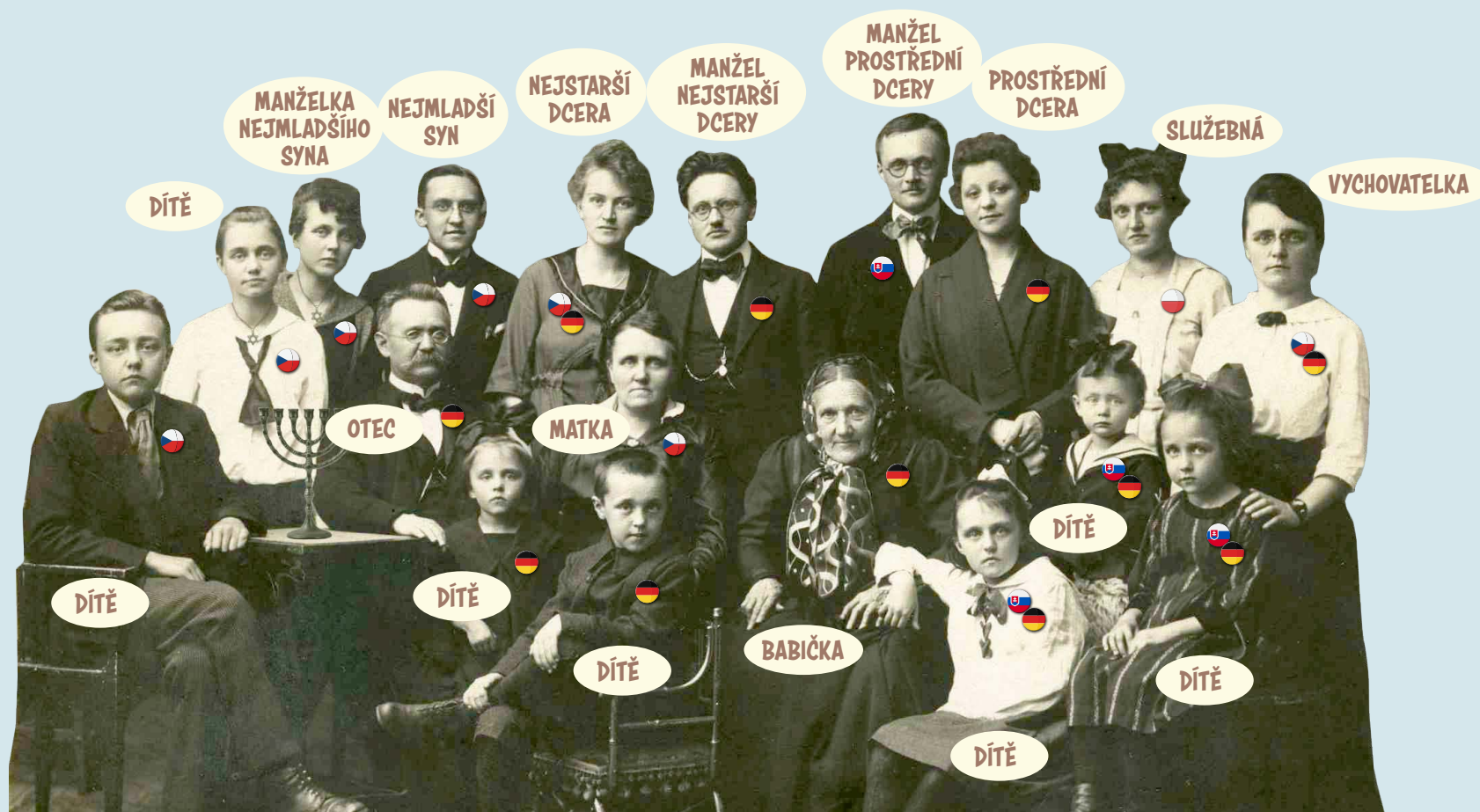
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



multikulturální
centrum
praha

Identita. Identita. Kdo jsem, odkud pocházím, kam patřím a kam směřuji? Někdy to je složité. Každý může mít několik identit. V minulosti to nebylo jinak.

Nejednoznačnost národní identity
žáci s odlišným mateřským jazykem



Jak se u nás němčilo

Nejednoznačnost národní identity
žáci s odlišným mateřským jazykem



Rozdělte se do skupin a přečtěte si text.

JAK SE U NÁS NĚMČILO, ČÁST 1

JAK SE U NÁS NĚMČILO, ČÁST 2

Jak se u nás němčilo, část 1

Nejednoznačnost národní identity
žáci s odlišným mateřským jazykem

Německy jsme doma mluvili tolik, jako v ostatních domovech v Brázdimi. Když otec dostal list psaný německy, šel za panem učitelem, aby mu ho přeložil. My děti jsme také uměly něco málo německy. Nejméně uměla matka. A proto nechodila do židovského kostela do Brandýse, protože se tam mluvilo německy. Raději chodila do křesťanského kostela do Sluh. A přece, i když naše rodina téměř německy neuměla, němčilo se u nás doma.



1. Rodina pocházela z obce Brázdim.

A) Ano

B) Ne

2. Najdi tuto vesnici na mapě České republiky. Nachází se ve Středočeském kraji?

A) Ano

B) Ne

3. Matka nechodila do kostela v Brandýse, protože neuměla německy.

A) Ano

B) Ne

Jak se u nás němčilo, část 2

Nejednoznačnost národní identity
žáci s odlišným mateřským jazykem

Otec neuměl moc dobře německy, ale nestyděl se německy mluvit, a tak každou sobotu chodil do židovského kostela v Brandýse, kde se mluvilo německy. Tam si nějaké to německé slovo otec zapamatoval, a také někdy u nás spali žebraři židé, kteří mluvili německy. Toto tvořilo základ otcovi němčiny.

Šest dní v týdnu jsme německy nemluvili, začali jsme v sobotu, když byl šábés. Matka německy nepromluvila, jenom mlčela.

Tato náhlá jazyková proměna nastala u nás doma už v pátek večer. V pátek večer místo obvyklého „mámo rozsvit“ zaznělo „Esterl, Uzunden“. A pak otec celou sobotu používal všechna německá slova, která uměl. My děti jsme znali všechna tato německá slova nazpaměť, a před ostatními dětmi jsme se chválili svou znalostí němčiny.

Takhle se u nás němčilo a takhle po nás němčila celá vesnice.



1. Otec začal mluvit německy v sobotu, protože to byl posvátný židovský den.

A) Ano

B) Ne

2. Rodina mluvila česky i německy.

A) Ano

B) Ne

3. Ve vesnici se mluvilo jenom česky.

A) Ano

B) Ne

Sčítání lidu:

Nejednoznačnost národní identity
žáci s odlišným mateřským jazykem

Státy pravidelně zjišťují, kolik obyvatel žije na jejich území. Toto sčítání, se nazývá sčítání lidu.

Sčítání lidu děláme na území České republiky od roku 1753.

První sčítání lidu v první Československé republice bylo v roce 1921.





Zůstaňte ve skupinách



Představte si, že jste úředníci v první Československé republice. Máte na starost sčítání lidu v roce 1921.

Vaším úkolem je pomoci rodině vyplnit formulář. Formulář vyplňte společně ve skupině.

Na práci máte 10 minut.

Své výsledky budete prezentovat ostatním skupinám.

Steiner Samuel – manžel

pohlaví	rodinný stav	národnost	náboženské vyznání

Steiner Esterl – manželka

pohlaví	rodinný stav	národnost	náboženské vyznání

Steiner Hanuš – syn

pohlaví	rodinný stav	národnost	náboženské vyznání

Steiner Gabriell – syn

pohlaví	rodinný stav	národnost	náboženské vyznání

PROHLÉDNOUT DOBOVÝ POPISNÝ ARCH

Popisný arch

Nejednoznačnost národní identity
žáci s odlišným mateřským jazykem

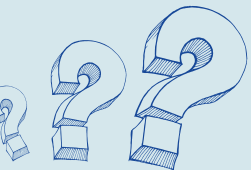
Popisný arch.

Číslo bytu Kauze číslo osoby v domě příměstské	Příjmení (jméno rodinné)	Jméno (křestní)	Příbuzenský nebo jiný poměr k majiteli bytu (při podnájmu k přednostovi domácnosti)	Pohlaví, zda mužské či ženské	Rodinný stav, zda 1. svobodný -4, 2. ženatý, vdaná, 3. ovdovělý -4, 4. soudně roz- vedený -4 neb rozloučený -4	Rodný den, měsíc a rok (narozen -a)	Rodíště: a) Rodná obec b) Soudní okres c) Země	Domovská příslušnost (a) Domovská obec b) Soudní okres c) Země aneb státní příslušnost
1a	1b	2	3	4	5	6	7	8
1	1	Steiner	Samuel	manžel		29. 12. 1872.	a) Brázdím b) Brázdív n. Labem c) Čechy	a) Brázdím b) Brázdív n. Labem c) Čechy
2	2	Steiner	Estel	manželka		24. 3. 1876.	a) Brázdím b) Brázdív n. Labem c) Čechy	a) Brázdím b) Brázdív n. Labem c) Čechy
3	3	Steiner	Hanuš	syn		23. 12. 1898	a) Brázdím b) Brázdív n. Labem c) Čechy	a) Brázdím b) Brázdív n. Labem c) Čechy
4	4	Steiner	Gabriel	syn		23. 8. 1901	a) Brázdím b) Brázdív n. Labem c) Čechy	a) Brázdím b) Brázdív n. Labem c) Čechy
5	5						a) b) c)	a) b) c)

Země Čechy
Soudní okres Brázdív nad Labem
Obec Brázdím
Osada
(Městská čtvrť)

Ulice neb náměstí
Číslo domu { popisné (staré) 147
orientační (nové)
Jméno majitele domu Musil Antonín

Národnost (mateřský jazyk)	Ná- boženské vyznání	Znalost čtení a psaní	P o v o l á n í							Poznámka
			Druh povolání	Postavení v povolání	Blíže označení závodu (pod- niku, ústavu, řádu), v němž se vykonává toto povolání	Druh povolání	Postavení v povolání			
								dne 16. července 1914		
viz návod § 8	viz návod § 9	viz návod § 10	viz návod § 11	viz návod § 12	viz návod § 13	viz návod § 14				
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
		Čišká pošti	Kamenický pomocník		Slátní Sibnice Tele-Mrák	ano	Kamenický pomocník			
		Čišká pošti	vede domácnosti	vede domácnosti	domácnost majitele Lohy	ano	vedla domácnosti	vedla domácnosti		
		Čišká pošti	pomáhá's domácnosti	vyhlouze dělný domácnosti	domácnost majitele Lohy	ano	pomáhá's domácnosti	vyhlouze dělný domácnosti		
		Čišká pošti	Kamenický pomocník		Kamenický ml. technik Mrákovi	ne	o	o		
		Čišká pošti	pomáhá's domácnosti	vyhlouze dělný domácnosti	domácnost majitele Lohy	ne	o	o		



Zamyslete se:

**Nejednoznačnost národní identity
žáci s odlišným mateřským jazykem**

1. Určit národní identitu rodiny bylo jednoduché.

A) Ano

B) Ne

2. Rodinní příslušníci používali dva jazyky.

A) Ano

B) Ne

3. Bylo pro vás složité podle textu určit národnost členů rodiny?

A) Ano

B) Ne

4. V češtině dodnes používáme některá německá slova. Jsou to například: flaška (die Flasche) nebo mít kliku (Glück haben). Najděte, co tato slova znamenají.

A) flaška (die Flasche)

B) mít kliku (Glück haben)

Sčítání lidu 1910 a 1921

Nejednoznačnost národní identity
žáci s odlišným mateřským jazykem



Podívejte se na graf a odpovězte na otázky.

Na vypracování máte 10 min.

Své odpovědi budete sdílet se třídou.

PROHLÉDNOUT GRAF

1. Osa X ukazuje národnost, osa Y ukazuje počet obyvatel dané národnosti.

a) Ano

b) Ne

2. Celkový počet obyvatel je v obou sčítáních téměř stejný.

a) Ano

b) Ne

3. Němců bylo v roce 1910 méně, než v roce 1921.

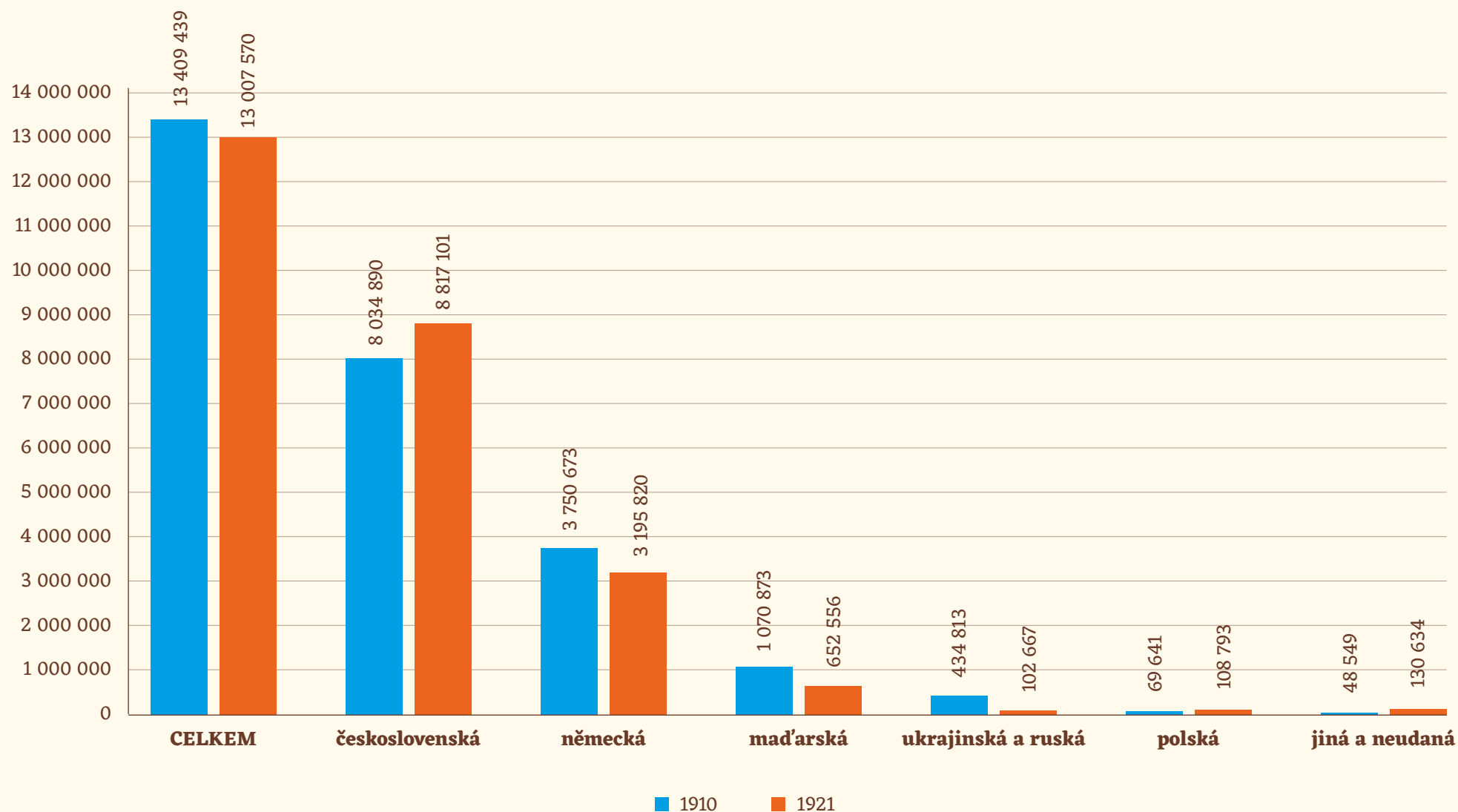
a) Ano

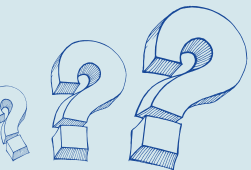
b) Ne

4. Čechoslováků bylo v roce 1910 méně, než v roce 1921.

a) Ano

b) Ne





Zamyslete se:



1. Byl celkový počet obyvatel v roce 1910 a 1921 téměř stejný?

A) Ano

B) Ne

2. Proč bylo po roce 1921 o tolik méně lidí německé národnosti?

3. Přiřad'te správný význam:

1) Národní identita je: A) člověk je příslušníkem státu

2) Občanství je: B) pocit příslušnosti k národu

4. Je podle vás národní identita trvalá?



Přečtěte si příběh člověka, který nemá jasnou národní identitu.

Je možné změnit svoji identitu v průběhu života?
Jaké důvody k tomu mohou vést?

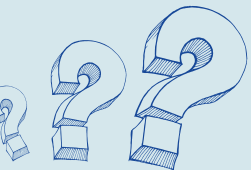


V rozhovoru pro časopis Autor in

„Jsem Čech. Vyrostl jsem na Frýdecku (část České republiky), mám to tam rád a je mojí součástí. O životě v Praze jsem přemýšlel z praktických důvodů. Byl jsem unavený ze stálého cestování. Samozřejmě k Japonsku budu mít kladný vztah kvůli mámě. Japonština je můj rodný jazyk a japonská kuchyně je podle mě nejlepší na světě.“

Mirai Navrátil

zpěvák a kytarista české popové kapely Mirai.
Jeho maminka je Japonka a otec Čech.

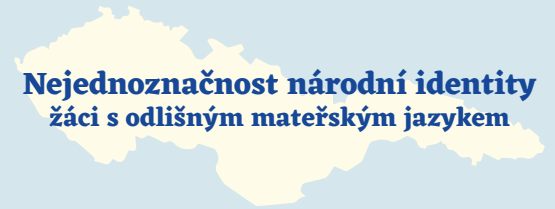


Zamyslete se:



1. Znáš někoho, kdo neměl jednoznačnou národní identitu?
2. Co je podle tebe hlavní pro určení národní identity?
3. Kým se cítíš být ty sám/sama?

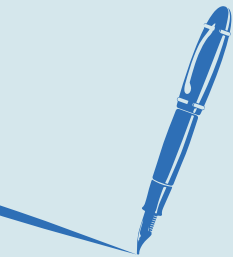
Konec hodiny



Test

Líbila se ti hodina?





Test



1. Jaký je posvátný den judaismu?

A) sobota **B)** neděle **C)** středa

2. Jakým způsobem stát získává přehled o národnosti svých občanů?

A) z matriky **B)** ze sčítání lidu **C)** z občanského průkazu

3. Jak se určovala národnost v první československé republice?

A) podle rodného/mateřského jazyka **B)** podle národnosti rodičů **C)** podle školy

1. Úvodní fotografie: Ateliér Hahn. [Fotografie]. Rodina Brožova. Dostupné na www.esbirky.cz, archivalie pod názvem: Rodina brožova. [10-9-2020]
2. Sčítací stroje: Autor neuveden. [Fotografie]. Fotografie k článku Sčítání lidu strojem ve státním úřadě statistickém v Praze. In: Světozor. Světová kronika současná slovem i obrazem: časopis pro zábavu i poučení. Praha: J. Otto, 1922, roč. 22, č. 14. str. 352. (13. 4. 1922)
3. Sčítací arch: Sčítací arch. [scan]. Dostupný na: <http://stripky.nase-koreny.cz/2018/04/patrani-po-predcich-10-dil.html> [6-9-2020] – upraveno
4. Graf: zdroj číselných údajů: Statistická příručka republiky Československé. Praha: Státní úřad statistický, 1920–1932, r. 1925, č. 2, s. 5. (část druhá: data retrospektivní)
5. Rozhovor s Miraiem Navrátilém. Článek Fanyinky na naše písničky i rodí. In: Autor in. Praha. OSA, 2018, r. 9, č. 2, str. 34.

(Všechny původní texty byly kráceny a zjednodušeny pro potřeby žáků OMJ.)